

China meekrijgen in mondiaal beleid

Een overzicht van uitdagingen tussen China en de internationale
gemeenschap in hun samenwerking.

L. Planellas Juda
Sen Foundation
In opdracht van prof. dr. ir. Joris Voorhoeve
Juni 2013

Inhoudsopgave

Korte inleiding	pag. 3
De conflicten:	pag. 5
Economie	pag. 5
Normen en waarden	pag. 8
Politiek	pag. 11
De oplossingen:	pag. 16
Economie	pag. 16
Normen en waarden	pag. 19
Politiek	pag. 22
Eigen mening	pag. 26
Bronvermelding	pag. 27

Korte inleiding

China is sterk in opkomst, vooral economisch. Het lijkt bestuurlijk stabiel door de sturing van bovenaf, zonder democratie. In de afgelopen eeuwen was China zwak en onderhevig aan machtspolitiek van andere staten, vooral Groot-Brittannië en Japan. China is dat niet vergeten. Nu is China sterk.

Hoe kunnen andere landen mee profiteren van China's nieuwe kracht en hoe kunnen we een confrontatie voorkomen?

- **Concurrentie met Europa:** Europa's strategie naar China toe is veranderd. Door de eurocrisis wordt China gezien als een concurrent en een bedreiging voor Europa's ontwikkeling en de verzorgingsstaten. Er heerst een algemeen geaccepteerd idee dat China de lokale productie bedreigt, wat de basis is voor de Europese dynamiek. Dit komt door China's goedkope productie en de grote invoer van Chinese producten in Europa (Shi, 2012; alinea 6). Daarnaast probeert China beslag te leggen op grondstoffen, land en water waardoor spanningen ontstaan met andere landen (Gosset, 2011).
- **Politiek en beleid:** Vanaf 2005 zijn er assertieve politici in Europa toegetreden, zoals Angela Merkel in Duitsland en Nicolas Sarkozy in Frankrijk. Deze treden ferm op tegen China. Voorheen was dit anders en hielden veel leiders van West Europese landen, zoals Gerhard Schröder en Jacques Chirac, er beleid op na waar China van kon profiteren (Shi, 2012; alinea 7).
- **Politieke interventie:** Na de ontmoeting van de Dalai Lama met voormalig president Sarkozy en bondskanselier Merkel, ontstond er een deuk in de relatie van Europa en China. In 2008 werd de Sino-Franse relatie extra gespannen na protesten tegen Chinese fakkeldragers (van de Olympische Spelen). In China zorgde dit voor anti-Franse gevoelens bij de bevolking. Hierdoor ontstonden rellen tegen de Franse supermarktketen Carrefour en annuleerde China enkele dagen van tevoren de EU-China top in 2008 (Shi, 2012; alinea 8).
- **Problemen binnen de EU:** En andere reden voor de spanning tussen China en Europa is het gebrek aan eensgezindheid binnen de EU. Hierdoor is China gedwongen ieder EU-land individueel te benaderen. Dit vertraagt en bemoeilijkt een toenadering. China zou graag een gestroomlijnde relatie op EU niveau willen, maar vindt het trage tempo van beleid teleurstellend; procedures hebben algemene instemming nodig en dit is moeilijk te krijgen met 27 landen samen (Shi, 2012; alinea 9).
- **Bilaterale relatie met EU landen:** Door bovenstaande reden focust Beijing zich voornamelijk op bilaterale relaties met EU-landen. Hierdoor profiteert China van concurrentie tussen EU-lidstaten. Dit is niet bevorderlijk voor de relatie met de EU als geheel (Shi, 2012; alinea 10).

De conflicten

Economie

1. China's standpunten:

Weigering markteconomie: De WTO weigert de Chinese economie als een markteconomie te beschouwen (Shi, 2012; alinea 21). Ook Fallon refereert hiernaar in haar artikel. Zij schrijft dat het de EU wordt verweten, China's economie niet te erkennen als een markteconomie. Deze afwijzing zit China dwars (Fallon, 2012; alinea 4).

Westerse levensstijl in Azië: Volgens Nair worden miljoenen mensen in Azië verteld dat zij er een dergelijk leven op na kunnen houden als in het westen. Dit betekent een levensstijl met hoog energieverbruik, elektronica en een vleesrijk dieet. Dit wordt verteld door multinationals en westerse bedrijven, die beiden grote belangen hebben bij de toenemende consumptie in Azië. Ook de Aziatische overheden blijken open te staan voor deze samenwerking, die gebaseerd is op een eendimensionale vorm van ontwikkeling. Daarnaast zijn deze overheden happig op de mogelijkheid, de wereldwijde economische groei te leiden. Aziaten worden aangemoedigd net zo te leven als Europeanen of Amerikanen, dit is echter niet wenselijk en niet haalbaar. De wereldeconomie moet juist verduurzamen (Nair, 2011; alinea 4). Het is van belang dat de Aziatische regeringen de realiteit onder ogen zien. Volgens Nair is jarenlange intellectuele ondergeschiktheid de oorzaak dat Azië dit niet doet (Nair, 2011; alinea 6).

2. Europa's standpunten:

Mogelijke economische problemen in China: Fischer spreekt haar zorg uit over China's economie. Volgens haar voorspelt China's vergrijzingsprobleem, stijging van de prijzen, een op export georiënteerde en arbeidsintensieve economie, niet veel goeds. Een goede en gezonde economie is gebaseerd op een kenniseconomie, innovatie en 'green growth' (Fischer, 2012; alinea 5). Ook van Pinxteren benadrukt het belang van innovatie. De voorheen eindeloze stroom goedkoop geproduceerde goederen en goedkope arbeidskrachten, biedt geen zekerheid meer (Van Pinxteren, 2013; alinea 4). Om deze verandering te bewerkstelligen, rekent de regering tot nu toe voornamelijk op het industriebeleid en op de controle van de staat. Maar er zijn enkele aanwijzingen, dat een nieuw groeimodel niet zomaar kan worden bereikt. Hiervoor is een nieuw soort economie nodig: een die transparant is, eerlijke concurrentie bevordert, en gebaseerd is op een onderwijssysteem waar ruimte is voor creativiteit, andere meningen en vrijheid van denken. Het dilemma, waarmee het Chinese beleid en de politici wordt geconfronteerd, is dat terwijl deze nieuwe vorm van economie erg belangrijk is voor de verdere economische ontwikkeling van China, tegelijkertijd ook een bedreiging vormt voor het voortbestaan van de politieke orde en de privileges van de huidige elite (Fischer, 2012; alinea 5).

Paradoxaal China: China barst van de tegenstrijdigheden. Enerzijds zijn er zeer optimistische voorspellingen, anderzijds verwacht men een instorting van het land. Een objectieve kijk op het land vindt Fischer dan ook moeilijk. Verschillende factoren spelen een rol waarbij het moeilijk is een juiste inschatting te maken. Fischer geeft enkele voorbeelden:

1. China is nog steeds geen transparant land. Ondanks de statistieken van bijvoorbeeld welzijn, het bedrijfsleven en mediaberichten, is het moeilijk betrouwbare informatie en statistieken te krijgen. Berichten worden niet alleen gemanipuleerd door censuur, maar vervorming van meningen begint al in het onderwijs vanaf de basisschool (Fischer, 2012; alinea 2).
2. De bevolking is momenteel verdeeld. Na 1992 was er een maatschappelijke consensus; zolang men, afgezien van politieke protesten en onrust, maar zou delen in de voordelen van de hervormingen. Niet iedereen zou rijk worden, maar iedereen zou erop vooruit gaan. Deze consensus is momenteel in het geding geraakt door corruptie, milieuschandalen, verlies van vertrouwen in voedselveiligheid, schandalen van onteigening van grond van boeren voor bouwprojecten, algemene ontevredenheid over het onderwijs, een groot (aanhoudend) verschil in inkomsten en uitgelekte informatie over de immense rijkdom van de familie van regeringsleiders. Deze factoren bij elkaar geven de indruk dat het beleid geen garantie (meer) is voor deze consensus (Fischer, 2012; Van Pinxteren, 2013).
3. Dan is er de economische breuk. De hervormingen van 1978 beëindigden de centraal geleide economie. Privaatondernemerschap heeft aanzienlijk bijgedragen aan het succes van de afgelopen 30 jaar. Desondanks, heeft de centrale en lokale overheid de touwtjes in handen, en het meeste invloed (Fischer, 2012; alinea 2).
4. In de afgelopen jaren zijn staatsbedrijven in China weer een dominantere rol gaan spelen in de economie, terwijl de privésector meer aan de kant wordt geschoven. Onder het recente economische beleid van China heeft de staat meer controle gekregen over bedrijven en investeringen en heeft zo de macht gekregen om concurrentie te sturen. Dit geldt vooral voor de strategische industrie (industrie die door de regering als zeer waardevol wordt geacht voor de economie of veiligheid van het land). De regering maakt onderscheid tussen twee delen in haar economie; 'binnen het systeem', dit zijn staatsbedrijven, de overheid, strategische industrieën en openbare diensten, en 'buiten het systeem', zoals particuliere bedrijven, de exportindustrie, de informele sector, landbouw en werklozen (Fischer, 2012; alinea 2).

Normen en waarden

1. China's visie:

Oplegging Europa's normen en waarden: China vindt dat de Europese landen hun normen en waarden als universeel beschouwen, en deze willen opleggen. In China's optiek heeft ieder land en cultuur eigen normen en zijn deze door de jaren heen zo gevormd dat ze bij diens maatschappij passen (Shi, 2012; alinea 16).

Misbruik grondstoffen: De westers geleide economische groei in voorgaande eeuwen, werd volgens Nair gekarakteriseerd door een minderheid van landen en bedrijven die onbelemmerd toegang hadden tot hulpbronnen. Hierdoor werd geconcentreerd op (groot)verbruik van brandstof. Dit was dit het idee achter kolonialisme: een succesvolle poging om economisch zoveel mogelijk te profiteren door *underpricing* (het tarief van grondstoffen onder diens waarde prijzen, of zelfs helemaal voor niks krijgen) (Nair, 2011; alinea 5).

Kritiek en interventie: Kritiek van de EU op China's interne beleid met betrekking tot 'autonome' regio's zoals Xinjiang en Tibet is pijnlijk voor China. China is erg gevoelig voor interventie van de interne politiek en hecht veel waarde aan de integriteit van haar soevereiniteit. Ook bedrijft China politiek met de insteek dat ieder land gelijk behandeld moet worden binnen de internationale gemeenschap. China beschouwt een ontmoeting met een leider van groepen, die zich in haar ogen afscheiden van het land (zoals in Tibet en Xinjiang), als een interventie in deze kwestie en als een aanval op China's soevereiniteit. China vindt ook dat het anders behandeld wordt in vergelijkbare kwesties in westerse landen, waar dit soort groeperingen zouden worden bestempeld als terroristische organisaties. In China wordt iedere andersdenkende beschouwd als een voorvechter van vrijheid, leider van een onderdrukte partij of beweging in westerse ogen. Dat Europa met twee maten meet vindt China schadelijk voor de relatie met Europa. Bovendien vindt China dat bovenstaand voorbeeld laat zien dat zij niet wordt beschouwd als een gelijke. China is van mening dat Xinjiang en Tibet tot de geschiedenis van China behoren en gedurende de meeste tijd onderdeel van het land zijn geweest. De tijdelijke onafhankelijkheid van deze regio's moet volgens Shi niet verkeerd worden geïnterpreteerd. (Shi, 2012; alinea 10).

Europa's visie:

Belangrijkste punten: De EU hangt universele waarden van democratie en mensenrechten aan. De EU is gebaseerd op de principes van bundeling van soevereiniteit; nauwe coördinatie en onderlinge controle van binnenlands beleid en van bemoeienis in binnenlandse zaken van andere landen (Cremonini, 2012; alinea 2). Sommige waarden staan haaks op de normen en waarden van China, wat zorgt voor wrijving tussen beide partijen. Cremonini beschrijft de ENP als een exporteur van normen en standaarden van acceptabel gedrag naar buurlanden (Cremonini, 2012; alinea 9).

2. **Discussie Li en Brok:** China is 's werelds grootste ontwikkelingsland, Europa is het grootste blok van ontwikkelde landen en de VS is het grootst ontwikkeld (op zichzelf staande) land. Als zij samenwerken, kunnen zij de confrontatie met complexe internationale kwesties aangaan die hard aan verbetering toe zijn (Nye, 2013; alinea 10; Li, 2011; alinea 12). Li benadrukt dat het geen kwestie van winnaars of verliezers zou moeten zijn en ook geen

samenspel van vereniging door bondgenootschap. Relaties tussen China, Europa en de VS zouden, in plaats van elkaar uit te sluiten, elkaar moeten aanvullen, versterken en zich moeten richten op 'win-win' situaties, waarbij grote taken zoals wereldvrede en gemeenschappelijke vooruitgang samen worden opgelost (Li, 2011; alinea 12).

Als we terugkijken op de 36 jarige relatie van China en Europa, zien we volgens Li een stabiele en invloedrijke band tussen beide partijen. De strategische relatie kan worden gezien als een relatie die constant in beweging is, en steeds dichterbij wederzijdse belangen toe groeit (Li, 2011; alinea 7). Li spreekt zelfs van een steeds groter wordend belang van de Sino-Europese relatie in de 21^e eeuw. Volgens China staan zij momenteel samen met Europa op een kritiek punt als zij hun samenwerking willen verdiepen en dus optimaliseren. Deze samenwerking zou kunnen bestaan uit elkaar ondersteunen tijdens nieuwe kansen, deel uitmaken van nieuwe kansen, uitdagingen aangaan en het streven naar ontwikkelingen. Alles wat uit deze samenwerking komt zal niet alleen zijn weerslag hebben op de Chinese en Europese maatschappij, maar op de hele wereld (Li, 2011; alinea 8).

Brok reageert sceptisch op bovenstaande visie van Li en merkt op dat men ook moet kijken naar de realiteit achter deze retoriek; China wil Europa heel graag als partner, net zoals Europa een strategische samenwerking met China wil. Maar wat er eigenlijk mee wordt bedoeld volgens Brok, is dat als Europa op hetzelfde niveau als China en de VS mee wil doen, het als één geheel zal moeten werken, in plaats van een samenwerkingsverband tussen 27 landen en hun politieke verdeeldheid. Ondanks het gebrek aan eendracht, is Brok van mening dat Europa al een heel stuk verder is dan enkele jaren geleden, vooral na het verdrag van Lissabon. Volgens Brok geeft de variëteit aan instrumenten van de EU, de civiele en militaire verstrekking binnen het kader van de European Security and Defence Policy, en het feit dat de EU de grootste donor van ontwikkelingsgeld ter wereld is aan, dat Europa al een belangrijke rol op het wereldtoneel speelt (Brok,2011; alinea 2+3).

Daarnaast vindt Brok dat de EU van China verwacht, dat ze zich aan haar retoriek houdt. Dit zijn 3 criteria volgens Brok:

1. China beperkt de export van veel grondstoffen. Van sommige grondstoffen bezit China 90% van de mondiale voorraad. Hierdoor ontstaat een tekort van deze grondstoffen in veel landen. Met dit voorbeeld ontkracht Brok China's argument om 'win-win' situaties voor Europa en China te creëren in hun relatie. Brok stelt vast dat we Li's visie in twijfel mogen trekken, als het op 'win-win' oplossingen en openheid van zaken van China aankomt (Brok, E. (2011) alinea 4).
2. Brok vindt Li's visie erg gericht op belangen, terwijl Europa 's buitenlands beleid zich ook hard maakt voor normen en waarden. In de relatie tussen Europa en de VS zijn er raakvlakken wat gemeenschappelijke normen en waarden betreft. Dit is met China niet het geval en dat vormt een belemmering in de onderlinge relatie van China, de VS en Europa, over verschillende kwesties zoals mensenrechten. (Brok, 2011; alinea 5).
3. Uit Li's artikel is op te maken dat China stabiliteit en vrede in de regio wil, maar dat staat haaks op China's houding richting buurlanden zoals Vietnam en Japan. Als China daadwerkelijk een bijdrage wil leveren aan wereldvrede, zal het land moeten beginnen met zelf het goede voorbeeld geven. (Brok, 2011; alinea 5).

Politiek

1. China's visie:

Positieve veranderingen China inzien: De afgelopen dertig jaar is China enorm veranderd. Het land heeft zich meer opengesteld en heeft haar ontwikkelingen op het gebied van vrijheid (voornamelijk de afgelopen jaren) verbeterd. Er is toegang tot (gecensureerd) internet en men kan naar het buitenland. Toch gaan de verbeteringen niet zo snel als de EU zou willen en is zij daarom streng naar China toe (Shi, 2012; alinea 13).

Ondervertegenwoordiging en ongelijke behandeling: Volgens Watson, is China relatief onbekend in de internationale arena. Mocht China minder vriendelijke intenties hebben dan gedacht, is er een veiligheidsbeleid opgesteld waar de EU op kan terugvallen. Dit zijn de gevolgen van China's onbekendheid in territoriale ambities. Meer vertegenwoordiging van China kan dit verhelpen (Watson, 2012; alinea 1). Daarnaast wil China in ieder aspect als een gelijke worden gezien. Het land wil serieus worden genomen en als een oprechte, strategische partner worden beschouwd door de Europese gemeenschap (Shi, 2012; alinea 12).

Gebrek aan eenheid binnen de EU: Haekkerup verklaart dat Europa een rol in de internationale gemeenschap zal blijven spelen, omdat de Europese economie daar groot genoeg voor is. Als Europa de banden met China wil verstevigen, moeten de EU landen onderling beter met elkaar samenwerken. Dit is momenteel moeilijk gezien de economische crisis in Europa. Het is cruciaal of Duitsland, Europa's grootste economie, in staat is de Europese economie te stimuleren (Haekkerup, 2011; alinea 5).

Inzicht in China's politieke structuur: China's nieuwe leiders worden zorgvuldig en in het geheim gekozen door een kleine elite binnen de Communistische Partij. Zij zijn niet gekozen vanwege hun ideologie, maar door hun persoonlijke relaties met vorige Chinese partijleiders. Dit is gebeurd in het belang van twee factoren; ten eerste om de monopolie van de macht van de Partij te handhaven, en ten tweede om veranderingen die China zouden kunnen destabiliseren te vermijden. Het gevolg hiervan is conservatisme en het vermijden van risico. Dit blokkeert sociale innovatie, waardoor China zich zou kunnen aanpassen aan veranderingen om opener naar de buitenwereld te worden (Farrel, 2012; Van Pinxteren, 2013). Een verandering binnen het Politbureau kan echter leiden tot meer zelfvertrouwen en daadkracht dan hun voorgangers. Het is opmerkelijk dat Xi politieke controle heeft gekregen over zowel het leger als de Partij. De gevestigde belangen van de politieke top in China kunnen een verandering in China dwarsbomen. Partijleden en hun families beheren staatsbedrijven en de People's Liberation Army en miljoenen ambtenaren profiteren van corruptie. Slechte gewoonten als gevolg van provinciale zelfstandigheid, landelijke corruptie en het zelfbehoud van gevestigde belangen zijn moeilijk te overwinnen. Verandering gebeurt waarschijnlijk zeer langzaam, stap voor stap (Farrel, 2012; alinea 5+7).

Veel dingen kunnen misgaan in de komende vijf jaar; uiteenspatten van financiële zeepbellen, verlies van werkgelegenheid van stagnerende markten overzee of lager concurrentievermogen, nog meer ophef over sociaal onrecht, drang naar een verbetering van de gezondheidszorg of sociale zekerheid sneller dan de overheid aankan (Farrel, 2012; alinea 6).

Het land stabiel houden in dit soort ontwikkelingen en in de toekomst, is de grootste zorg van de regering. De eerste aanwijzingen van het beleid van de nieuwe regering die in maart 2013 is aangetreden, wijzen op bereidheid tot geleidelijke hervorming.

Wapenembargo: Na de onderdrukking in 1989 op het Tiananmen Square is het wapenembargo van Europa tegen China van kracht gegaan. Sinds Europa speelde met het idee dit embargo op te heffen, is de relatie tussen China en de EU een stuk beter geworden. Maar 2003 tot maart 2005 wordt ook wel de ‘honeymoon’ van China en de EU genoemd (Fallon, 2012; alinea 2). Na deze zogenoemde ‘huwelijksreis’ werd China flink teleurgesteld door de EU. Op ongeveer hetzelfde moment dat Europa het wapenembargo wilde opheffen, nam China de anti-afscheidingswet aan, een ongelukkige timing. De opheffing van het wapenembargo raakte om die reden uit het zicht. Europa was niet in staat na te komen, wat sommige Europese leiders aan China hadden beloofd. De betrekkingen tussen de EU en China bekoelden en China realiseerde zich dat het geen echte alliantie met de EU kon aangaan. In China's ogen leed de EU gezichtsverlies en deed zij afbreuk aan haar positie en beloftes. De EU kwam over als intern disharmonieus omdat er geen overeenkomstigheid was over het wapenembargo. Ook bleek Europa extern afhankelijk van de VS, aangezien de VS hadden gelobbyd tegen de opheffing van het embargo en zo het Europees buitenlands beleid beïnvloed. Het Europese ideaal van samenwerking met China viel uiteen. Pas later kreeg Europa de wake-up call, toen China in 2008 de EU-China top annuleerde, na de bijeenkomst van de Franse president Sarkozy met de Dalai Lama (Fallon, 2012; alinea 3). Shi verklaart dat het opheffen van het wapenembargo erg gevoelig ligt. China eist nog steeds dat het wapenembargo wordt opgeheven, net zoals het met Vietnam het geval was in 1994. Het feit dat Europa weigert het dit te doen omdat de VS hier tegen is, geeft aan dat Europa niet als een geheel onafhankelijke partner kan worden gezien. Het opheffen van het embargo zou een krachtig politiek symbool naar China zijn, dat zou getuigen van de bereidheid van Europa om de relatie met China te verbeteren (Shi, 2012; alinea 23).

2. Europa's visie:

China is moeilijk te beïnvloeden: Volgens Watson bedrijft China uiterst geraffineerd diplomatie waarbij het haar eigen belangen weet te beschermen, en selectief meedoet om de impact op haar eigen soevereiniteit minimaal te houden. Daarom deelt China ook de wereldwijde doelen en filosofie van een liberale wereldorde niet. (Watson, 2012; alinea 5).

Daarnaast boekt China, op de voor de EU belangrijkste onderwerpen, de afgelopen jaren nauwelijks vooruitgang. Dit zijn bescherming van intellectuele eigendom, rechten, markttoegang voor Europese bedrijven en het respecteren van de mensenrechten in China. Ondanks aanhoudend lobbyen, heeft China het Internationaal Verdrag van de Rechten van de Mens nog niet geratificeerd. De EU heeft China ook nog niet kunnen overtuigen, serieus deel te nemen aan de onderhandelingen over maatregelen tegen klimaatverandering (Fallon, 2012; alinea 5). Ondertussen kijkt Europa volgens Fallon nederig naar China, op zoek naar financiële hulp, maar merkt Europa dat ze eigenlijk weinig politieke invloed heeft en geen militaire middelen om het land enigszins te beïnvloeden (Fallon, 2012; alinea 9).

Doha Ronde: Een ander probleem voor Europa is de impasse van de multi-laterale Doharonde voor algemene vrijhandel. Omdat het niet lukt moeten landen bilaterale afspraken maken, wat weer nadelig is voor de eenheid binnen Europa. Door de vitale economie, grote financiële reserves en het vermogen om veel te investeren, heeft China een grote invloed. En dat is, volgens Haekkerup, precies hoe China het spel heeft gespeeld; onderhandelend met

ieder land van de EU afzonderlijk en tegelijkertijd met de EU als geheel (Haekkerup, 2011; alinea 5).

3. Enkele vergelijkingen tussen Europa en China

Vergelijking van Europa's en China's buerenbeleid: De EU is er niet in geslaagd de stabiliteit van haar regio te behouden tijdens de Arabische Lente in 2011. Toch bracht de Arabische Lente enige vooruitgang richting democratie. China is er in grote lijnen in geslaagd de politieke status quo te behouden en een stabiele financiële zekerheid in haar regio te handhaven. Maar China's pogingen om de soevereiniteit te doen gelden en haar de facto grenzen te veranderen wekt onrust in de regio en kan op zijn beurt juist de regionale stabiliteit bedreigen. Dit geldt met name in de regio van de Zuid-Chinese Zee (Cremonini, G. (2012) alinea 1).

Europa's en China's beleid ten aanzien van hun bueren kunnen tegenstrijdig zijn aan elkaar. Stabiliteit en democratie in het geval van European Neighbourhood Policy (ENP), en daar tegenover de stabiliteit en soevereiniteit in het geval van China. Op korte termijn kunnen pogingen om de democratie te bevorderen de regionale stabiliteit in gevaar brengen en vice versa. Inspanningen om soevereiniteit te bevorderen kan hetzelfde gevaar vormen (Cremonini, 2012; alinea 1). Zoals al eerder beschreven hangt de EU universele waarden van democratie en mensenrechten aan en is het gebaseerd op de principes van bundeling van soevereiniteit (Cremonini, G. (2012) alinea 2)). Waar de ENP als een exporteur van normen en waarden wordt gezien, blijft China soevereiniteit en territoriale integriteit als belangrijkste punten houden (Cremonini, 2012; alinea 9). Toch is het doel van beider buurlandbeleid redelijk gelijk aan elkaar volgens Cremonini. In 2004 bracht de EU een rapport uit waarin het nieuwe beleid tracht de stabiliteit, veiligheid en het welzijn van haar omgeving te bevorderen. Het jaar daarvoor zei China dat het vriendschappelijke, vreedzame en welvarende bueren zoekt. China had vrede en stabiliteit nodig, vooral voor de handel met buurlanden, om separatistische bewegingen in de westelijke regio's te voorkomen, en de toegang tot de natuurlijke hulpbronnen die China nodig heeft voor zijn eigen ontwikkeling veilig te stellen (Cremonini, 2012; alinea 13). Het grote verschil zit hem in het feit dat de EU democratie van haar buurlanden wil, en de eventuele transformatie daartoe. China wil ook stabiliteit, maar in plaats van democratie wil zij de soevereiniteit van de grenzen behouden die zij opeist (Cremonini, 2012; alinea 25).

China's Peaceful Development van september 2011, herhaalde dat het land naar 'vrede en stabiliteit' in de wereld streeft en naar een harmonieus Azië in het bijzonder. Het zou zich in het bijzonder richten op het afhandelen van geschillen over grondgebied en zeerecht, en op belangen met de buurlanden door middel van dialoog en onderhandeling. Maar uit China's acties blijkt soms het tegenovergestelde en die acties lijken zelfs te zijn toegenomen in de afgelopen tijd, zoals het opeisen van Tibet, een incident met Japan in september 2010 om eilanden in de Oost-Chinese Zee, met de Fippilijnen, Maleisie, Brunei en Taiwan om de "Secon Thomas Shoal" (Lovell, 2013), of in november 2013 met Zuid-Korea en de VS na spanningen om het luchtruim boven de Oost-Chinese zee. China werd assertiever in grensgeschillen in de Zuid-Chinese zee met andere Zuidoost-Aziatische bueren. Dit gebeurde naar aanleiding van de uitbreiding van offshore olie-exploitatie door Vietnam en de Filippijnen (Cremonini, 2012; alinea 18). Een paar weken later verscheen in een officiële krant

in september 2011 een artikel waarin werd opgeroepen tot een beperkte oorlog om Vietnam en de Filippijnen tegen oliewinning in betwiste wateren te straffen. Meer soortgelijke artikelen verschenen in de maanden die volgden. Cremonini vraagt zich af of dit een teken is van (geïsoleerde) afwijkende stemmen binnen de top van Chinese leiders, voornamelijk binnen het nationalistische leger? Zal de top van Chinese leiders in staat zijn deze ontwikkelingen in toom te houden? (Cremonini, 2012; alinea 19).

Besloot China's top soevereiniteit boven stabiliteit te verkiezen? Sommigen vrezen dat China zich nu sterk genoeg voelt assertiever met de buurlanden om te gaan. Een theorie zou kunnen zijn, dat China's leiderschap wordt blootgesteld aan de verleiding om nationalisme en assertiviteit in grensgeschillen aan te moedigen, om zo de aandacht af te leiden van de groeiende sociale problemen in het land. China moet de buurlanden ervan overtuigen dat dit niet het geval is (Cremonini, 2012; alinea 20). Daarnaast vergoten de buurlanden van China, Japan, India, Indonesië en Vietnam, hun veiligheid door de banden met Washington in de VS aan te halen (Watson, 2012; alinea 2). Ook Prestowitz vermeldt deze ontwikkeling. Hij benadrukt de rol van Amerika in de veiligheid in Azië, die altijd zeer aanwezig is geweest, omdat China een dreiging was voor de kleinere, omliggende landen. Ook Singapore en Zuid-Korea zoeken steun bij Washington, als tegenwicht voor Beijing (Prestowitz, 2011; alinea 4).

Diversiteit Aziatische regio: Azië is een zeer diverse regio. De levensstandaarden van de landen verschillen enorm en daardoor ook de diversiteit van politieke systemen. Een ander belangrijk verschil is de mate van interregionale economische afhankelijkheid. In de handel, financiële transacties en technologie is Azië veel meer verweven met andere delen van de wereld dan Europa (Capannelli, 2011; alinea 4). Deze diversiteit is zowel negatief als positief. Het vertraagt en belemmert diepte en integratie zoals we in meer homogene regio's zien, bijvoorbeeld in Europa. Regionale instituten hebben hierdoor geen invloed omdat de nationale agentschappen in Azië terughoudend zijn om hun soevereiniteit op te offeren aan gemeenschappelijk bestuur (Capannelli, 2011; alinea 5). Volgens Capannelli is het succes van de regionale integratie te danken aan twee positieve ontwikkelingen: diversiteit gecombineerd met goede economische banden met niet-regionale leden. En de afwezigheid van een enkel overheersend land. Dit bevordert een betrokken en een, van onderaan gevormde, regionale integratie. (Capannelli, 2011; alinea 5). Capannelli waarschuwt voor het gebrek aan transparantie in Azië, dat hij beschouwt als een grote zwakte van de Aziatische staten. En juist deze transparantie is zo belangrijk in internationaal bestuur. Ook waarschuwt Capannelli voor de vele jaren van westerse invloed die nu al terug te vinden is in de consumptie-economie en de manier van economische ontwikkeling (Capannelli, 2011; alinea 7).

Oplossingen

Economie

1. Wat China kan verbeteren:

Milieu-crisis voorkomen/ander beleid: om een milieu-crisis te voorkomen zijn er drie basis principes die Aziatische overheden moeten toepassen:

1. Economische activiteiten moeten zo uitgevoerd worden, dat het ondergeschikt blijft aan de hulpbronnen, om deze te kunnen behouden (Nair, 2011; alinea 10).
2. Aziatische overheden moeten de prijs van hun hulpbronnen opnieuw bepalen. Ook moeten zij de nadruk leggen op inspanningen van de productiviteit op de hulpbronnen en middelen, in plaats van op mensen (Nair, 2011; alinea 11).
3. Collectieve welvaart moet heersen over individuele welvaart en individuele rechten. Aziatische landen moeten hun centrale rol richten op het beschermen van mensen, natuurlijk kapitaal en ecologische diensten. Kortom, Aziatische overheden moeten een grotere rol gaan spelen in het besturen van macro economie en de consumptie van haar maatschappij (Nair, 2011; alinea 11).

Bovenstaande principes zullen vragen om zeer gevoelige politieke keuzes over individuele rechten en nieuw beleid. Vooral nieuw beleid zal gepaard gaan met bezwaar van mensen met machtige zakelijke belangen, uit zowel westerse als Chinese hoek. Aziatische staten zullen strenger beleid moeten maken wat hulpbronnen betreft en ervoor moeten zorgen dat de overheid deze regels kan handhaven. Ook moeten aspecten binnen de maatschappij veranderen. Volgens Nair moeten overheden benadrukken dat het bezitten van een auto geen mensenrecht is. Rechten moeten zeer goed overwogen worden, en zullen vooral moeten bestaan uit beperkingen en niet uit het utopische beeld in het westen dat alles mogelijk is (Nair, 2011; alinea 12).

Deze opties voor ander beleid gaan in tegen de principes van het orthodox democratische westen. Bijvoorbeeld, dat het recht van een individu belangrijker is dan het collectieve recht. Buiten het feit dat Europa hier van zou kunnen leren is het belangrijk dat Europese leiders hier niet meteen negatief op reageren of dit verkeerd opvatten als antikapitalistisch of antidemocratisch. Europese leiders moeten zich realiseren dat de huidige westerse, consumptie economie de wereld hebben uitgeput, en dat dit geen levensvatbare optie is voor de meeste Aziatische landen. Deze overheden zullen nieuwe politieke methoden moeten aannemen om rechtvaardige maatschappijen te creëren. Alle kennis, ook van Europa, is daarbij hard nodig (Nair, 2011; alinea 13).

Europese leiders moeten inzien dat economische instrumenten zoals ‘emissions trading’ (verhandelbaar vergunning systeem om luchtvervuiling te beperken) geen wondermiddelen zijn. Voor Azië moet het (juist) beheren van grondstoffen het middelpunt van beleid zijn. Uiteraard zal dit gepaard gaan met strenge maatregelen of, in sommige gevallen, zelfs op een verbod. Anders zou men te maken kunnen krijgen met tekorten waardoor de prijzen van basisproducten omhoog schieten en crises ontstaan, de sterke groei van de vraag naar voedsel zal leiden tot een tekort aan water en vis, kappen van bossen, strijd om gebruiksrecht van land en huisvesting dat zal leiden tot een grotere ongelijkheid (Nair,2011; alinea 8).

2. Wat Europa kan verbeteren:

Europa's Aziëbeleid: Europa's Aziëbeleid is grotendeels op China gebaseerd. Helaas wordt deze handelsrelatie bemoeilijkt door de afwezigheid van gemeenschappelijke waarden. Europa is een strategische partner van China, maar niet wat het wapenembargo betreft. Lobbyinspanningen van andere partijen in de regio, evenals de Amerikaanse inspanningen om Europa meer te betrekken in Zuidoost-Azië, breiden nu langzaam de betrekkingen tussen andere Aziatische landen en Europa uit. Zo heeft Europa de grootste hoeveelheid DBI (Directe Buitenlandse Investerings) in de lidstaten van de ASEAN. De EU heeft ook de volgende initiatieven genomen in de relatie met Azië (Fallon, T. (2012) alinea 10);

- Er is een Free Trade Agreement (FTA) met Zuid-Korea tot stand gekomen (Prestowitz, 2011; alinea 6).
- De Asia Europe Meeting (ASEM) is opgericht voor de top van de 27 EU landen en de top van Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) plus Japan, China, India, Mongolië, Pakistan en Zuid-Korea (Prestowitz, 2011; alinea 6).
- Het Asia Europe Business Forum is gesticht als onderdeel van een grootschalig programma om de potentie van de Aziatische markten beter te benutten voor arbeiders en consumenten uit Europa (Prestowitz, 2011; alinea 6).
- Er is een Trade Facilitation Action Plan en een Investment Promotion Action Plan tot stand gekomen. Deze moeten ervoor zorgen dat de Europese export en investeringen in Azië toenemen (Prestowitz, 2011; alinea 6).

Daarbij moet worden gezegd dat al deze structuren en inspanningen geen zekerheid bieden. Europa heeft ook problemen, dezelfde problemen als de VS. Volgens Prestowitz staan Europa en de VS langs de kant in belangrijke economische gebieden in vergelijking met China. Net zoals de VS heeft Europa een chronisch handelsdeficit met Azië en voornamelijk met China. De Europese Commissie, Europese bedrijven, de overheid van de VS en ook bedrijven van de Amerikaanse Kamer van Koophandel, klagen onder andere over het feit dat ze worden gedwongen kennis en technologie over te dragen als voorwaarde om zaken te doen, omdat anders investeringen worden bemoeilijkt of intellectueel erfgoed niet goed wordt beschermd (Prestowitz, 2011; alinea 8).

De crux van dit probleem is dat Azië en China, het spel om macht anders spelen dan Europa en de VS zouden willen dat ze het spelen. In plaats van een spel van vrije markt en vrije handel, speelt China een strategisch export-leidend spel. Hier hoort zoveel mogelijk

technologie en productiecapaciteit bij, dat Azië zo snel en zo goedkoop mogelijk moet zien te krijgen. Prestowitz waarschuwt dat meer dialoog, meer plannen van aanpak of FTA's hier niet bij zullen helpen, of de situatie überhaupt zullen veranderen het spel van China alleen maar zullen verdoezelen. Azië is op dit moment het spel aan het winnen en is voorlopig niet van plan op te houden met spelen. Alleen als Europa het spel op dezelfde manier gaat spelen kan het van die zijlijn af raken en dichterbij haar doel komen (Prestowitz, 2011; alinea 9+10).

Normen en waarden

1. Wat China kan verbeteren:

De binnenlandse problemen van China: Volgens Holslag is de situatie van China's binnenlandse problemen niet iets onoverkomelijks. Hij verwijst naar de ontwikkeling die ieder democratisch land moet hebben doorstaan, voor het democratisch werd. Deze jonge krachten blijken een zekere mate van ongelijkheid, vreemdelingenhaat en shock nodig te hebben, voordat zij veranderen. De VS moest zichzelf in het verleden continu overtreffen om politieke fragmentatie te onderdrukken; groepen die niet profiteerden van de economische voorspoed van het land werden in toom gehouden en grote stukken land werden welvarender gemaakt door de lokale economie verder te ontwikkelen (Holslag, 2009; alinea 2). Holslag is van mening dat China het zo slecht nog niet doet, vooral gezien de demografische last die zij draagt en het feit dat het land nog steeds in een beginfase van industrialisering zit. Beijing probeert dan ook veel te investeren om het gat tussen de groeiende middenklasse en de armen te dichten. De regering probeert een stabiele maatschappij voort te brengen, of zoals zij het zelf noemen; een harmonieuze ontwikkelingsstrategie. Ondanks de ongelijke mate van groei is het de uitdaging voor China om duurzame mogelijkheden te voort te brengen voor de hele Chinese maatschappij (Holslag, 2009; alinea 3). Volgens Holslag wordt deze strategie door westerse landen bespot maar weerspiegelt het eigenlijk het belang van de Chinese politici om, door zo min mogelijk autoritair op te treden, de stabiliteit te behouden. Het weerspiegelt ook de angst van het Chinese volk voor een nieuwe revolutie. Deze toenemende onrust wordt niet gezien als een gebrek aan de harmonieuze ontwikkeling, maar als een bedreiging hiervoor. Deze onrust wordt door de overheid onderdrukt of geneutraliseerd door het nationalisme opnieuw aan te wakkeren. Dit is makkelijk te bereiken via de journalistieke censuur, bijvoorbeeld door beelden van Oeigoers extremisme uit te zenden of van onruststokers in het buitenland. De Chinese overheid gebruikt dit soort gebeurtenissen om haar positie als beschermer van de veiligheid te benadrukken, of zelfs onderdrukking te rechtvaardigen. Anderzijds zal de regering volgens Holslag proberen deze gebieden welvarender te maken waardoor de verschillende etnische minderheden een beter leven krijgen. Voor de regering zal het in haar voordeel zijn als deze etnische minderheden een beter leven krijgen, omdat de weerstand dan meestal vermindert (Holslag, 2009; alinea 4). De eenheid binnen China zal meer internationale status vragen. China heeft niet het plan de plek van de VS over te nemen. Maar ook Holslag benadrukt dat China gerespecteerd wil worden als een belangrijke staat; een opkomende regionale macht met internationale ambitie. China zal buurlanden overtuigen met het idee dat stabiliteit in de regio van gemeenschappelijk belang is, en dat China's ontwikkeling alleen maar wederzijdse voordelen oplevert. Van andere ontwikkelingslanden wordt sympathie, respect en steun verwacht. Wat het westen betreft; het moet zich bezig houden met de eigen problemen, zich onthouden van kritiek op China en hun economie open houden voor China. China's diplomatie is gebaseerd op het ontwijken van confronterende situaties, maar teleurstellingen worden beantwoord met fikse weerstand (Holslag, 2009; alinea 6).

Hoe afschuwelijker sommige situaties in China zijn, hoe verleidelijker het wordt om kritiek hierover te uiten. Toch zal een bepaalde mate van terughoudendheid hierover van belang zijn in de relatie met China. Zolang China zich blijft ontwikkelen, voorziet Holslag ook een ontwikkeling in de Communistische Partij met meer verlichte ideeën. Dit is echter niet zo vanzelfsprekend en zal vooral heel veel tijd nodig hebben (Holslag, 2009; alinea 7). De beste

manier om de onderdrukten en zwakkeren in China's samenleving te helpen is om te zorgen dat onze socio-politieke prestaties een bron van inspiratie voor toekomstige politieke hervormingen blijven. Veel Chinezen zien Europa als een voorbeeld, maar wel een voorbeeld dat nog ver weg van hun eigen land staat. Belangrijk is interactie met China te blijven houden over de mensenrechten kwesties en niet te twijfelen aan China's eigen strategie en zo het land wellicht te krenken (Holslag, 2009; alinea 8).

2. Wat Europa kan verbeteren:

Europa's visie moet veranderen: Volgens Mahbubani is Europa's grootste fout dat het haar beleid richting Azië niet aanpast. Zelfs nu de wereld zo aan het veranderen is en Azië zo stabiel mee verandert. Het beleid blijft, zoals Mahbubani het omschrijft, op de automatische piloot doorgaan (Mahbubani, 2011; alinea 3). Mahbubani verwijst naar een stuk uit het strategisch document 'Regional Programme for Asia' voor 2007 tot 2013 van de EU. Daarin staan een aantal problemen beschreven (de opkomst van twee dominante machten India en China, de instabiliteit van de regio door Afghanistan, Pakistan, Sri Lanka en Nepal, grote aantallen vluchtelingen en migranten, risico van nucleaire confrontatie, problemen met democratie en respect voor mensenrechten, natuurrampen en dreigingen voor de volksgezondheid zoals Influenza, Avian en HIV/AIDS) die Mahbubani zeker niet ontkent. Volgens hem is Azië er nog lang niet wat bepaalde kwesties betreft, maar hij benadrukt ook hoe belangrijk het is om ook naar de positieve ontwikkelingen te kijken. Europa's houding naar Azië toe is zeer arrogant wat hem betreft en eigenlijk onterecht. Door het samenbrengen van deze landen in kringen van samenwerking en betrokkenheid blijft de regio geopolitiek gezien stabiel, ondanks de snelle groei van deze landen. Maar volgens Mahbubani erkent Europa deze positieve ontwikkelingen totaal niet (Mahbubani, 2011; alinea 6 en 7). Om te bewijzen hoe stabiel de regio werkelijk is, vraagt Mahbubani zich af of hoe veilig de EU zich zou voelen met overheden zoals die van Indonesië, Brunei en Maleisië in de achtertuin, in plaats van huidige regimes van Egypte, Libië en Tunesië. Volgens Mahbubani moet de onvrede van het volk tijdens de Arabische Lente, in de Noord Afrikaanse landen, wel even schrikken zijn geweest voor Europa. Volgens Mahbubani heeft Europa de fout gemaakt te denken dat de regimes van president Ben Ali in Tunesië en Mubarak in Egypte eeuwig zouden duren, omdat Europa deze altijd heeft gesteund. Uitbarstingen van geweld en instabiliteit spelen zich nu af in Europa's regio, maar ook Libië en Syrië verergeren deze onstabiele situatie (Mahbubani, 2011; alinea 7).

Een ander gebrek van Europa, is volgens Mahbubani, dat in het strategisch document niet één keer vermeld staat wat de EU van haar ervaringen met Azië zou kunnen leren. En dat terwijl de modernisatie die in Azië plaats heeft gevonden van Shanghai tot Mumbai, zo leerzaam voor Noord Afrika en het Midden Oosten zou kunnen zijn. Mahbubani beweert dat niet Europa maar Azië de modernisatie in deze regio's zou kunnen realiseren. Toch zal Europa als eerste profijt hebben als Noord-Afrika moderniseert. Europa zou een daadkrachtige poging moeten doen, dit te realiseren, het zou ze namelijk een stabielere achtertuin opleveren (Mahbubani, 2011; alinea 8+9).

En ander voorval wat Mahbubani Europa kwalijk neemt is de misleiding in het rapport, om te suggereren dat in 1996 Azië 33% van de mondiale CO2-uitstootte, en de EU 14%. Zonder te vermelden dat Europa in het verleden veel meer heeft bijgedragen. Dergelijke intellectuele

desinformatie is een belediging voor de intelligentie van Aziaten (Mahbubani, 2011; alinea 10). Mahbubani is duidelijk in zijn houding tegenover Europa; het is tijd dat Europa zich van alle kritiek en vooroordelen ontdoet, en begint met een frisse blik richting Azië. Alle sporen van arrogantie en trots moeten uit het strategisch rapport worden verwijderd; men kan alleen iets leren met een bescheiden en inschikkelijke houding (*Mahbubani, K. (2011) alinea 9*). Ook Shi schrijft dat Europa China's steun meer zou moeten waarderen. China heeft zelfs het idee dat haar inspanningen compleet over het hoofd worden gezien door de Europese leiders. In tijden van crisis, hebben de Chinese leiders laten zien dat ze vertrouwen in de Europese landen hebben, niet alleen door het maken van ondersteunende verklaringen en het bezoeken van Europa, maar ook door het kopen van Europese obligaties en andere investeringen. Shi schrijft; "In tegenstelling tot de Verenigde Staten, lacht China de Europese landen niet uit en wijst ook niet met een boze vinger naar ze als ze in de problemen zitten" (Shi, 2012; alinea 41).

Politiek

1. Wat China kan verbeteren:

Beter bestuur in Azië: Azië kan ervoor zorgen dat internationaal bestuur van de internationale gemeenschap een nieuwe, betere weg inslaat (Capannelli, 2011; alinea 2). Ook denkt Capannelli dat in de 21e eeuw het gezamenlijke belang superieur zal worden aan het individuele belang. Non-discriminatie en gezamenlijk leiderschap zullen mits het verbeterd wordt uit noodzaak bestaan, meer dan uit rechtvaardigheid. Daarom is het van belang dat Azië haar principes van regionaal beleid ook zal proberen op te leggen aan internationaal beleid van de internationale gemeenschap. Landen zoals China kunnen een zeer invloedrijke rol spelen in duurzame ontwikkeling. Het is belangrijk dat Europa deze manier van leiderschap zal ondersteunen als het een grote rol wil blijven spelen in de internationale gemeenschap (Capannelli, 2011; alinea 8).

China's bedoelingen: Volgens Li heeft China de integratie van Europa altijd gesteund en hoopt het land dat de EU een nog grotere rol gaat spelen op het internationale toneel. China's markt en arbeidskracht heeft ook voor Europa kansen gecreëerd. Tijdens de financiële crisis heeft China Europese staatsobligaties gekocht en geïnvesteerd in de Europese markt (Li, 2011; alinea 6). Zhaoqing Li, China's minister van Buitenlandse Zaken, stelt dat China niet uit is op hegemonie. Bovendien hecht China veel waarde aan de relatie met Europa (Li, 2011; alinea 4).

China houden aan internationale verdragen: China moet (door Europa) worden gehouden aan de internationale verdragen en de standaarden die het land heeft aanvaard; of dat nu om handel of mensenrechten gaat (Haekkerup, 2011; alinea 11).

2. Wat Europa kan verbeteren:

China meer betrekken: China volledig betrekken bij structuren van de internationale economie en politiek (Haekkerup, 2011; alinea 12).

Meer verantwoordelijkheid en vertegenwoordiging voor Azië: Azië meer verantwoordelijkheid geven met betrekking tot wereldproblematiek zoals klimaatverandering (Haekkerup, 2011; alinea 12). Ondanks de economische groei van Azië blijft het continent ondervertegenwoordigd binnen de organisaties van de internationale besluitvorming, zoals het International Monetary Fund (IMF) (Capannelli, 2011; alinea 2). Nye stelt verduidelijking van China's aandeel voor in het Trans-Pacific Partnership, als China aan bepaalde normen voldoet (Nye, 2013; alinea 11).

Europa kan hulp bieden: De EU moet een groter aandeel hebben in de veiligheidsproblemen die Azië heeft (Haekkerup, 2011; alinea 12). Azië zal überhaupt een hoge prijs moeten betalen door met diens grote bevolking en het zeer vervuilde milieu. Europa kan Azië helpen de vergissing te corrigeren dat consumptie-economie de enige bron van economische groei is als zij beiden van dit idee afstappen en de handen ineen slaan. Ook voor Europa zal dit een grote uitdaging zijn (Nair, 2011; alinea 9). Maar ook meer technologie uitwisselen aan China kan ondersteuning bieden. Zo kan bijvoorbeeld Europees ontwikkelde technologie naar Azië worden overgeplaatst om het milieu te helpen (2011) alinea 12).

EU moet interne problemen oplossen: Europa moet het interne gekibbel oplossen en niet meer toelaten dat China ieder land afzonderlijk afhankelijk maakt, door middel van grote export orders (Haekkerup, 2011; alinea 11).

3. Overige oplossingen:

Doha-ronde hervatten: De impasse in de Doha-ronde verbreken en zorgen dat de gesprekken weer op gang komen. (Haekkerup, 2011; alinea 12).

In gesprek blijven: Het is van belang meer betrouwbare en open fora te houden waarbij Europa en Azië eerlijk kunnen overleggen over bepaalde zaken. Bijvoorbeeld grenzen waar men zich aan moet houden (Nair, 2011; alinea 7). Voor een succesvolle samenwerking moeten zowel China als Europa de nodige offers brengen en het wederzijds vertrouwen moet aangemoedigd worden. Alleen zo kunnen beide partijen dichter tot elkaar komen. Dit is te realiseren door de huidige dialogen verder te ontwikkelen en meer de diepte met elkaar in te gaan. In het bedrijfsleven kan meer van elkaar worden geleerd, net zoals in het onderwijs en in het bestuur (Brok, 2011; alinea 7).

Meer gesprekken tussen China en de EU zijn nodig, met methoden die deze dialogen bevorderen tussen beide partijen. Bijvoorbeeld de High-level Economic and Trade Dialogue. Lopende onderhandelingen over een allesomvattende overeenkomst van samenwerking en partnerschap, zoals Partnership and Cooperation Agreement (PCA) bieden mogelijkheden om verschillende belangen te verbeteren, bijvoorbeeld handel en investeringen. Brok citeert een mooie quote van voormalig president Woodrow: “belangen brengen landen niet samen, het scheidt ze in sommige gevallen zelfs van elkaar. Sympathie en begrip kunnen wel verenigen” (Brok, 2011; alinea 7).

Internationale verdragen: Alle landen, ook China, zijn uiteindelijk afhankelijk van het functioneren van internationale verdragen, of dat nu om financiële transacties gaat, veilige zeeroutes voor handel of wettelijke structuren om de economie en maatschappelijke belangen te beschermen. Heropleving van multilateralisme vergt inspanningen van alle kanten. Voor China betekent dit het respecteren en handhaven van internationale afspraken en van andere verbintenissen zoals verdragen. Voor Europa en de VS betekent dit hervorming van instellingen; allereerst moeten de opkomende landen eerlijk worden vertegenwoordigd in de wereldwijde besluitvorming structuren, vervolgens moeten we erkennen dat de opkomende landen niet dezelfde historische investeringen hebben zoals die van de meer ontwikkelde en liberale landen. Mondiale instellingen moeten daarom herstructureerd worden om gedeelde politieke, strategische en economische belangen heen. Volgens Watson kan China alleen op deze manier de beginperiode volhouden en haar land uiteindelijk handhaven en te beschermen (Watson, 2012; alinea 6). De idealen van multilaterale instellingen moeten worden aanvaard tijdens deze overgang. Er zijn geruchten, bijvoorbeeld dat China zou bijdragen tot de IMF, op voorwaarde dat er niet meer publiek wordt gediscussieerd over wisselkoersen en devaluatie. Dit soort onevenwichtige wisselwerkingen moeten vermeden worden (Watson, 2012; alinea 7). China en Europa weten wat ze te doen staat, ze komen hierover geen informatie tekort (Farrel, 2012; alinea 9).

Open regionalisme: Open regionalisme, een vorm van samenwerking waarbij discriminatie van niet-leden zo veel mogelijk wordt geminimaliseerd is een Aziatische uitvinding. Collectief

leiderschap zorgt ervoor dat alle deelnemers zich nuttig en onmisbaar voelen in de institutionele structuur. Het belang om harmonie en vrede te bewaren, staat vaak centraal in voorstellen van Aziatische politici. Dit aspect is zeer zinvol voor het realiseren van een regionale gemeenschap. Azië heeft hier haar voordeel mee gedaan, dat zich uitte in een supersnelle ontwikkeling in de afgelopen 50 jaar zonder grote conflicten. Het uitbreiden van deze beleidsprincipes van regionaal naar globaal niveau zou betekenen dat Europa nog veel van Azië kan leren op dit gebied en dat deze manier van beleid maken een goede invloed zal hebben op het besturen van internationale belangen (Capannelli, 2011; alinea 6).

Belang van een goede samenwerking: China hecht veel waarde aan de onafhankelijkheid van haar buitenlandse beleid van vrede. Het land kan zich namelijk niet ontwikkelen als het wordt geïsoleerd door andere landen. En deze andere landen kunnen niet ontwikkelen zonder China. Kortom, ieder land zal anderen hard nodig hebben (Li, 2011; alinea 13). Europa is de belangrijkste bestemming voor de Chinese export en ook de grootste handelspartner van China wat betreft de import. Deze ontwikkeling blijft doorgaan (Prestowitz, 2011; alinea 5). Ook Fallon verklaart dat Europa de belangrijkste exportpartner is voor China en als een bron van technologie en ontwikkeling geldt. Politiek gezien is Europa een belangrijk tegenwicht voor de VS in de multipolaire wereld. Daarom is China erg voor de steun van de Euro en voor samenwerking met Europa. Toch blijft concrete financiële steun uit, ondanks de verschillende verzoeken om steun van de EU (Fallon, 2012; alinea 8).

Positieve gevolgen door samenwerking: Als Europa en China erin slagen hun relatie te verbeteren en te versterken, dan zal dit niet alleen een bijdrage zijn voor hun eigen belangen. Het zal zijn weerslag hebben op de rest van de wereld en er een betere en veiligere plek van te maken (Haekkerup, 2011; alinea 13). Een sterk en machtig China kan een positieve kracht in de wereld zijn. De stijgende productiviteit en de sterke binnenlandse balans kan de economie verjongen en stabiliseren, vooral als China de consumptie op de binnenlandse markt heroriënteert. China staat niet alleen, maar is onderdeel van een wereldwijde internationale orde. Haar politieke macht moet worden omsloten door de multilaterale orde. Een Chinese grootmacht kan deze structuren laten herleven wat voor iedereen voordelig zou zijn, of het onherstelbaar kunnen verzwakken (Watson, 2012; alinea 8). De economische achteruitgang in de ontwikkelde landen en de uitdagingen voor de regeringen in de Europese en de Verenigde Staten maken het makkelijker voor de Chinese leiders om voor structurele veranderingen in China te pleiten. Oude formules voor economische groei falen en het is noodzaak zo snel mogelijk nieuwe formules te vinden (Farrel, 2012; alinea 10). De EU is bezig strategisch samen te werken. De VS zijn hopelijk verstandig genoeg niet vijandig met China om te gaan. De leveranciers van grondstoffen in Azië, Afrika en Zuid Amerika kijken naar China als de beslissende factor van hun economische toekomst. Alleen de landen om China heen kijken argwanend toe (Farrel, 2012; alinea 11).

Conclusie

China is decennia door westerse landen met minachting behandeld en hunkert naar erkenning van grote machten zoals de VS en de EU. Dit betekent eigenlijk dat China naar deze partijen opkijkt in sommige aspecten. Hier kan positief op in worden gespeeld. Zoals Holslag omschrijft, zal China steeds meer verlichte ideeën krijgen zolang het land zich blijft ontwikkelen en Europa en de VS niet polariseren maar aanmoedigen. De Europese voorbeeldrol die Holslag omschrijft, moet in stand worden gehouden, zodat de EU een bron van inspiratie voor politieke hervormingen kan blijven. Een arrogante houding van Europa zoals Mahbubani aan de orde stelt, moet vermeden worden. De EU en haar leden kunnen zich beter bereid tonen tot een open dialoog en leren van China op de vlakken waarin dat land successen boekt. Zolang kritiek op beide partijen bespreekbaar is en beide partijen zich bereid tonen te verbeteren, kan het tot succesvolle samenwerking komen, waarbij heel veel mensen gebaat zullen zijn. Het is belangrijk de toewijding van zowel China als de internationale gemeenschap te benadrukken. Beide partijen moeten de wil hebben van elkaar te leren en open te staan voor discussie.

Invoering van een nieuwe, groene economie in de wereld en beter bestuur en mensenrechten in China vraagt ook om betere samenwerking: elkaar (meer) belangeloos helpen. China kan goed betrokken worden bij de oplossingen van vraagstukken waar de EU en de VS niet uit weten te komen, zoals de stagnatie van het vredesproces in het Midden-Oosten. Dit wordt nader uitgewerkt in een essay van Joris Voorhoeve.

Bronnen

- Brok, E. (2011), *Nice words, but facts would speak louder still*.
http://www.europesworld.org/NewEnglish/Home_old/Article/tabid/191/ArticleType/ArticleView/ArticleID/21908/language/en-US/Default.aspx (bezocht op 5 februari 2013).
- Capanelli, G. (2011), *Why the world should welcome the Asian century*.
http://www.europesworld.org/NewEnglish/Home_old/Article/tabid/191/ArticleType/ArticleView/ArticleID/21910/language/en-US/Default.aspx (bezocht op 4 februari 2013).
- Cremonini, G. (2012), *European Neighbourhood Policy and China's policy towards its neighbours: a short comparison*.
http://www.europesworld.org/NewEnglish/Home_old/PartnerPosts/tabid/671/PostID/2895/language/en-US/Default.aspx (bezocht op 4 februari 2013).
- Fallon, T. (2012), *EU-China: From Honeymoon to Disappointment*.
http://www.europesworld.org/NewEnglish/Home_old/PartnerPosts/tabid/671/PostID/3235/language/en-US/Default.aspx (bezocht op 5 februari 2013).
- Farrel, J. (2012), *A possible fresh start for China- but don't you're your breath*.
http://www.europesworld.org/NewEnglish/Home_old/PartnerPosts/tabid/671/PostID/3325/language/en-US/Default.aspx (bezocht op 4 februari 2013).
- Fischer, D. (2012), *The Current Column: China's economic policy dilemma*.
http://www.europesworld.org/NewEnglish/Home_old/PartnerPosts/tabid/671/PostID/3295/language/en-US/Default.aspx (bezocht op 5 februari 2013).
- Gosset, N. (2011) China omheint "zijn" mare nostrum. Koninklijk Hoger Instituut voor Defensie België. <http://www.irsd.be/website/media/Files/enotes/e-Note%206%20NL.pdf> (bezocht op 10 april 2013).
- Haekkerup, H. (2011), *A checklist for Europe in Asia*.
http://www.europesworld.org/NewEnglish/Home_old/Article/tabid/191/ArticleType/ArticleView/ArticleID/21824/language/en-US/Default.aspx (bezocht op 4 februari 2013).
- Himmelman, J. (2013), *A Game of Shark and Minnow*. New York Times Magazine.
<http://www.nytimes.com/newsgraphics/2013/10/27/south-china-sea/> (bezocht op 1 november 2013).
- Holslag, J., (2009), *How unrest will invigorate China's quest for status, and how Europe should respond*.
http://www.europesworld.org/NewEnglish/Home_old/PartnerPosts/tabid/671/PostID/725/language/en-US/Default.aspx (bezocht op 4 februari 2013).
- Li, Z. (2011), *Setting the record straight on China's global ambitions*.
http://www.europesworld.org/NewEnglish/Home_old/Article/tabid/191/ArticleType/ArticleView/ArticleID/21907/language/en-US/Default.aspx (bezocht op 4 februari 2013).

Mahbubhani, K. (2011), *The lessons that smug Europe should learn from Asia*.
http://www.europesworld.org/NewEnglish/Home_old/Article/tabid/191/ArticleType/ArticleView/ArticleID/21822/language/en-US/Default.aspx (bezoekt op 5 februari 2013).

Nair, C. (2011), *The 'Asian century' means tightening Asian belts*.
http://www.europesworld.org/NewEnglish/Home_old/Article/tabid/191/ArticleType/ArticleView/ArticleID/21909/language/en-US/Default.aspx (bezoekt op 4 februari 2013).

Nye Jr., J.S. (2013, march 25th), *Work With China, Don't Contain It*. New York Times.

Prestowitz, C. (2011), *Europe is not so much sidelined as playing a different game to the Asians*.
http://www.europesworld.org/NewEnglish/Home_old/Article/tabid/191/ArticleType/ArticleView/ArticleID/21825/language/en-US/Default.aspx (bezoekt op 4 februari 2013).

Pinxteren. G. (2013), *China's hoofdpijndossiers*
http://www.internationalespectator.nl/2013/20130100_is_art_pinxteren.pdf (bezoekt op 16 februari 2013).

Shi, Z. (2012), *Understanding China-EU Relations*.
<http://carnegieeurope.eu/publications/?fa=49688> (bezoekt op 7 februari 2013).

Watson, G. (2012), *China can be a force for good, but as a multi-lateralist*.
http://www.europesworld.org/NewEnglish/Home_old/Article/tabid/191/ArticleType/ArticleView/ArticleID/21967/language/en-US/Default.aspx (bezoekt op 5 februari 2013).